

This question paper contains 5 printed pages]

B—323—2017

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (First Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2017

ECONOMICS

Paper II

(Co-operation : Theory and Practice)

(MCQ+Theory)

(Thursday, 23-11-2017)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

MCQs

1. Choose the correct answer :

10

योग्य उत्तर निवडा :

(i) ..... is the father of co-operation.

(A) Adam Smith

(B) Robert Owen

(C) Dr. Pigou

(D) Dr. Marshall

..... हा सहकाराचा जनक आहे.

(A) अॅडम स्मिथ

(B) रॉबर्ट ओवेन

(C) डॉ पिगु

(D) डॉ. मार्शल

(ii) The main purpose of co-operation is .....

(A) Service

(B) Money

(C) Profit

(D) Loss

P.T.O.

सहकाराचा मुख्य हेतू ..... आहे.

- (A) सेवा (B) पैसा
(C) नफा (D) तोटा

(iii) First Co-operative Act in India passed in the year .....

- (A) Act of 1904 (B) Act of 1912
(C) Act of 1919 (D) Act of 1925

भारतातील पहिला सहकारी कायदा ..... वर्षी करण्यात आला.

- (A) 1904 चा कायदा (B) 1912 चा कायदा
(C) 1919 चा कायदा (D) 1925 चा कायदा

(iv) Who was the chairman of all India Credit Rural Survey Sommittee ?

- (A) V.L. Mehata (B) C.D. Deshmukh
(C) A.D. Gorwala (D) V.M. Dandekar

अखिल भारतीय ग्रामीण पतपुरवठा पाहणी समितीचे अध्यक्ष कोण होते ?

- (A) व्ही.एल. मेहता (B) सी.डी. देशमुख
(C) ए.डी. गोरवाला (D) व्ही.एम. दांडेकर

(v) What type of finance is provided by District Central Co-operative Bank ?

- (A) Short-term (B) Medium-term
(C) Long-term (D) (A) and (B) are correct

जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेकडून कोणत्या प्रकारचा कर्जपुरवठा केला जातो ?

- (A) अल्प मुदती (B) मध्यम मुदती
(C) दीर्घ मुदती (D) (A) व (B) बरोबर

(vi) State Co-operative Bank is called as .....

- (A) Regional Bank (B) Apex Bank
(C) Lead Bank (D) NABARD

राज्य सहकारी बँकेला ..... म्हटले जाते.

- (A) प्रादेशिक बँक (B) शिखर बँक
(C) अग्रणी बँक (D) नाबार्ड

(vii) In which state first Dairy Co-operative Society established ?

- (A) Maharashtra (B) Gujrat
(C) Rajasthan (D) Karnatak

पहिली दुग्धसहकारी संस्था कोणत्या राज्यात स्थापण करण्यात आली ?

- (A) महाराष्ट्र (B) गुजरात
(C) राजस्थान (D) कर्नाटक

(viii) Find out the odd option :

- (A) Marketing society
(B) Consumers Co-operative Society
(C) District Central Co-operative Bank
(D) Sugar Co-operative Factory

विसंगत घटक शोधा :

- (A) विपणन संस्था
(B) ग्राहक सहकारी संस्था
(C) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक
(D) सहकारी साखर कारखाना

(ix) Which are the main principles of co-operation ?

- (A) Voluntary and open membership
(B) Democratic control
(C) Limited interest of capital
(D) All of the above

P.T.O.

सहकाराचे मुख्य तत्वे कोणते ?

- (A) ऐच्छिक व खुले सभासदत्व
- (B) लोकशाही प्रधान नियंत्रण
- (C) भांडवलावर मर्यादित व्याज
- (D) वरीलपैकी सर्व

(x) Which of the following is the reason for slow development of co-operative movement in India ?

- (A) Lack of management
- (B) One side development
- (C) Loan overdue
- (D) All of the above

भारतातील सहकारी चळवळीच्या मंद विकसाचे खालीलपैकी कोणते कारणे आहे ?

- (A) सदोष व्यवस्थापन
- (B) एकांगी विकास
- (C) थकीत कर्ज
- (D) वरीलपैकी सर्व

Theory

2. What is co-operation ? Explain the characteristics of co-operation. 10

सहकार म्हणजे काय ? सहकाराची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

State the provisions of Co-operative Act, 1904.

1904 च्या सहकारी कायद्याचा तरतुदी सांगा.

3. Explain necessity and functions of co-operative marketing. 10

सहकारी खरेदी-विक्री संस्थेची आवश्यकता आणि कार्ये स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the causes of failures of co-operative movement in India.

भारतातील सहकारी चळवळीच्या अपयशाची कारणे स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) :

10

- (i) Principles of Co-operation
- (ii) Co-operation and capitalism
- (iii) Urban Co-operative Bank
- (iv) Consumers Co-operative Society.

शुडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

- (i) सहकाराची तत्वे
- (ii) सहकार व भांडवलशाही
- (iii) नागरी सहकारी बँक
- (iv) ग्राहक सहकारी संस्था.